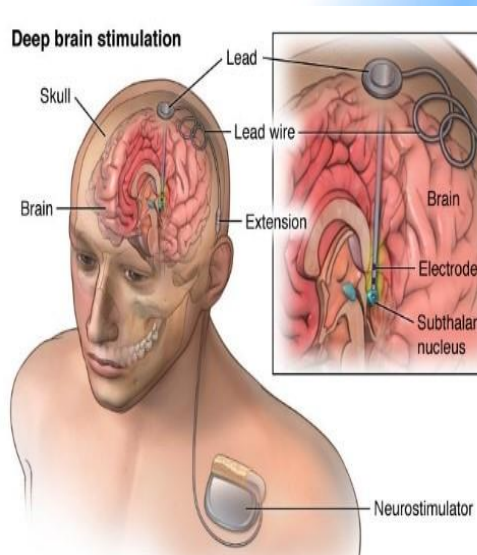

تحریک عمقی مغز

Deep brain Stimulation (DBS)

گروه هدف: بیمار و خانواده

تهیه کنندگان: گروه آموزش به بیمار مرکز

با تأیید: دکتر بیژن حرفه دوست بی آزار (متخصص جراحی مغز و اعصاب)

بازبینی بهار ۱۴۰۳ - بازبینی مجدد یکسال بعد

عوارض جراحی تحریک عمقی مغز

مانند هر عمل جراحی، خطرات و عوارضی نیز وجود دارد.

عوارض DBS به سه دسته تقسیم می شوند:

* عوارض جراحی شامل خونریزی مغزی، عفونت مغزی،

محل نامناسب (جایگیری نادرست) لیدهای DBS

* عوارض سخت افزاری عبارتند از: حرکت لیدها، خرابی

لید، از کار افتادن هر قسمت از سیستم DBS، درد

روی دستگاه مولد پالس، خرابی باطری، عفونت اطراف

دستگاه و شکستن دستگاه از طریق پوست با تغییر

ضخامت پوست و لایه چربی به واسطه تغییر سن.

* عوارض مربوط به تحریک در تمام بیماران در مرحله

برنامه ریزی دستگاه رخ می دهد. عوارض جانبی شایع

عبارتند از: حرکات ناخواسته (دیسکینزی)، فریزینگ

(احساس چسبیدن پاها به زمین)، بدتر شدن تعادل و

راه رفتن، اختلال گفتار، انقباضات غیرارادی عضلات،

بی حسی و گزگز (پاراستزی)، و دوبینی. این عوارض

جانبی با تنظیم دستگاه قابل بهبود هستند.

منابع:

1. International Parkinson and Movement Disorder Society
2. <https://fanasa.org/distoni/deep-brain-stimulation>
3. Brunner & Suddarth, textbook of medical surgical nursing, 13th edition,

تأثیر جراحی تحریک عمقی مغز بر پارکینسون

✓ تحریک عمیق مغز تسکین بسیار خوبی برای علائم

اغلب بیماران از جمله لرزش، سفتی، کندی حرکت

(برادی کینزی)، یخ زدن در راه رفتن (به نظر می رسد پاها

به زمین چسبیده است) و دیسکینزیا (حرکات ناخواسته)

است.

✓ مطالعات طولانی مدت بهبود مستمر لرزش، برادی کینزی

و دیسکینزی را نشان داده اند. بسیاری از بیماران می

توانند داروهای خود را کاهش دهند و سطح عملکرد خود

را از جمله مشارکت مستقل در فعالیت های روزمره مورد

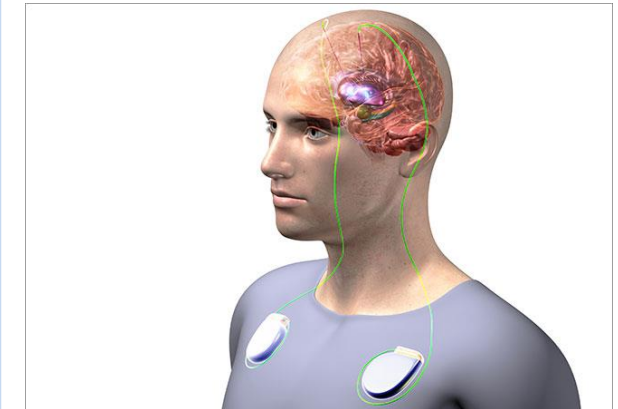
نیاز زندگی برای مراقبت از خود را حفظ کنند.

✓ تحریک عمیق مغز، بیماری پارکینسون و لرزش آن را

درمان نمی کند. با این حال، ممکن است به طور قابل

توجهی علائم حرکتی را بهبود بخشد در نتیجه عملکرد و

کیفیت زندگی بیمار را بهبود می بخشد.

نحوه انجام عمل تحریک عمقی مغز (DBS)

قبل از شروع عمل واقعی، برای اکثر بیماران، یک قاب سر (قاب سر استریوتاکتیک) روی سر قرار می‌گیرد که سر را در طول تصویربرداری مغز ثابت نگه می‌دارد و برای رساندن الکتروود به محل هدف در مغز استفاده می‌شود.

ابتدا یک سوراخ کوچک در جمجمه ایجاد می‌شود. لیدها که دارای الکتروود در انتهایشان هستند، از این سوراخ عبور داده می‌شوند و با جراحی در مناطقی از مغز که به عنوان محل(های) مسئول حرکات ناشی از بیماری پارکینسون شناسایی شده‌اند، کاشته می‌شوند.

در یک عمل جداگانه، یک یا دو دستگاه تولید کننده پالس با باتری (یکی در هر لید) درست در زیر پوست در ناحیه بالای قفسه سینه در زیر استخوان ترقوه کاشته می‌شود. یک سیم اکستنشن به لید که از قبل در مغز قرار گرفته است متصل می‌شود، سپس در زیر پوست در پشت گوش و پایین گردن به دستگاه تولید کننده پالس تونل می‌شود.

کاندیدهای DBS بیمارانی هستند که یک یا چند مورد از معیارهای زیر را دارند:

- * با وجود دریافت دوز مناسب لوودوپا و سایر داروها، علائم به خوبی کنترل نمی‌شوند.
- * علائم به طور قابل توجهی کیفیت زندگی بیماران را کاهش می‌دهد.
- * حرکات غیر ارادی، غیر طبیعی یا کنترل نشده (دیسکینزی) یا نوسانات حرکتی علی‌رغم تنظیم داروها بهبود نمی‌یابند.
- * چهار دوز یا بیشتر از لوودوپا در روز مورد نیاز است.
- * لرزش‌هایی که با دارو قابل کنترل نبوده‌اند.

تحریک عمقی مغز چیست

یک نوع عمل جراحی مغز است که در آن یک سیم نازک و عایق (الکتروود) در عمق مغز قرار داده می‌شود. الکتروود به یک دستگاه تحریک کننده متصل است که در زیر پوست قفسه سینه قرار می‌گیرد. این دستگاه تحریکات الکتریکی را به منطقه ای در مغز که مسئول کنترل حرکات است می‌فرستد. تحریک این منطقه مغز می‌تواند باعث بهبود دوره‌های "خاموش شدن" و کاهش حرکات غیر ارادی شود.

✓ هنگامی که بیمار شروع به مصرف داروهای پارکینسون می‌نماید، اثر آن معمولاً در طول روز باقی می‌ماند. ولی با پیشرفت بیماری، بیمار متوجه می‌شود که اثر دارو تا مصرف دوز بعدی ادامه نمی‌یابد که به آن "از بین رفتن تدریجی" گفته می‌شود.

✓ هنگامی که اثر دارو از بین می‌رود علائم بیماری مانند لرزش، کندی و اختلال در راه رفتن ممکن است دوباره ظاهر گردد. زمانی که دارو دوباره استفاده می‌شود علائم بهبود یافته که به این دوره "روشن شدن" گفته می‌شود و دوره زمانی علامتدار شدن را "خاموش شدن" می‌گویند.

✓ بیماران همچنین ممکن است حرکات غیر ارادی را تجربه کنند. در صورت غیرقابل کنترل بودن این عوارض با تغییر دارو از تحریک عمقی مغز (DBS) جهت درمان استفاده می‌شود.